

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl]
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Thur 4/16/2020 6:47:26 PM
Subject: FW: Interdepartementale afstemming beslisnota Kamervragen luchtverontreiniging en corona voor LNV en VWS
Received: Thur 4/16/2020 6:47:27 PM

Hi [redacted] 5.1.2e

Ter info. Aanleiding zijn de kamervragen over luchtkwaliteit en Covid-19, er volgt een overleg tussen betrokken partijen over de beantwoording van deze vragen. Antwoorden volgen dus nog.

Groeten, [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Sent: donderdag 16 april 2020 16:31
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minlv.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minlv.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2e @minienw.nl' <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e @minienw.nl' <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e @rivm.nl>; [redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Subject: Interdepartementale afstemming beslisnota Kamervragen luchtverontreiniging en corona voor LNV en VWS

Beste [redacted] 5.1.2e

29 maart zijn kamervragen naar het RIVM gestuurd over verband overlevingskans COVID en luchtkwaliteit:

2020Z05721

(ingezonden 27 maart 2020)

Vragen van het lid Van Esch (PvdD) aan de ministers voor Milieu en Wonen en voor Medische Zorg over het bericht dat een slechte luchtkwaliteit de overlevingskans voor mensen met het Covid-19 virus verslechtert.

1. Kent u het bericht 'Coronavirus threat greater for polluted cities' van de European Public Health Alliance? 1
2. Kunt u bevestigen dat het verband tussen een slechte luchtkwaliteit en de overlevingskans reeds is aangetoond bij de SARS-epidemie? 2
3. Kunt u bevestigen dat bij de SARS-epidemie een gematigde luchtvervuiling leidde tot een 84% hogere kans op overlijden voor SARS-patiënten
4. Klopt het dat in Italië het sterftecijfer in de regionen met een slechte luchtkwaliteit wezenlijk hoger ligt dan in andere regionen? Acht u een causaal verband aannemelijk?
5. Bent u bereid onderzoek te laten doen of onderzoek dat gedaan wordt naar dat causale verband te volgen en de Kamer over de uitkomsten te informeren? Zo nee, waarom niet?
6. Laat u onderzoek doen naar het verband tussen luchtvervuiling en de overlevingskans op Covid-19 in Nederland? Zo nee, waarom niet?

Voor de beantwoording van deze kamervragen is binnen het RIVM zowel CIB als DMG betrokken, waarbij DMG de vragen ook via IenW heeft gekregen. IenW en VWS beantwoorden gezamenlijk deze kamervragen en IenW is in de lead. De beantwoording van de vragen is uitgesteld en IenW wil volgende week de teksten interdepartementaal afstemmen. Hieronder een aantal opmerkingen, die afgestemd gaan worden en vooralsnog in de bijlage van de beslisnota zijn opgenomen:

Relatie tussen veehouderij, luchtkwaliteit en heftigheid van de COVID-19 uitbraak in Noordoost-Brabant:

- In de media (NRC, ZEMBLA, AD en Omroep Brabant) wordt ook ingegaan op de link tussen veehouderij, luchtkwaliteit en volksgezondheid. Omroep Brabant kopt bijvoorbeeld op donderdag 9 april: "Waarom juist in Noordoost-Brabant zoveel coronagevallen? Politieke partijen willen onderzoek." Hierover zijn Statenvragen gesteld aan de provincie Noord-Brabant. ZEMBLA geeft in haar artikel aan te werken aan een uitzending over huisartsen in Oost-Brabant die hun werk doen in getroffen gebied. 12 jaar geleden werden bewoners daar ook al getroffen door Q-koorts.
- Het RIVM geeft aan dat het opvallend is dat de COVID-19 meldingen en ziekenhuisopnames zo geconcentreerd zijn in het oostelijk deel van Noord-Brabant, waar ook veel veehouderij is, relatief hoge concentraties fijnstof en waar tijdens de Q-koorts epidemie ook de meeste Q-koorts meldingen waren. Dit is waarschijnlijk toeval, maar het is wel relevant om te onderzoeken of die factoren niet toch iets met elkaar te maken

hebben.

- Het RIVM (het CIb; Centrum Infectieziektenbestrijding) is aan het kijken naar mogelijke verbanden met veehouderij en luchtkwaliteit. Hierbij worden ook nog deskundigen van andere instituten betrokken.

Wat betreft het laatste bulletpoint. Binnen het RIVM-CIb wordt momenteel gekeken naar mogelijke verbanden veehouderij en luchtkwaliteit. Als hier resultaten over bekend worden is het voorstel om deze te communiceren met de VGO contactpersonen bij VWS en LNV. Afhankelijk van de bevindingen zou vervolgonderzoek binnen VGO-III kunnen worden opgepakt.

Met vriendelijke groeten.

5.1.2e

en

5.1.2e